

Писмо № 94ЛЛ/144 от 09.07.2007 г. на МТСП

Работник или служител, който учи в средно или висше училище без откъсване от производството със съгласието на работодателя, има право на платен отпуск в законоустановен размер за всяка учебна година. Ако съгласието на работодателя не е дадено, работникът или служителят има право на неплатен отпуск

В чл. 169, ал. 1 от Кодекса на труда е посочено, че работник или служител, който учи в средно или висше училище без откъсване от производството със съгласието на работодателя, има право на платен отпуск в размер 25 работни дни за всяка учебна година.

Необходимо е обучението да се осъществява със съгласието на работодателя. Затова и съгласието на работодателя за обучението е условие за реализиране на възможността за ползване на платен учебен отпуск по чл. 169, включително и на неплатен отпуск по чл. 171, ал. 1 КТ. Изрично е предвидено в чл. 171, ал. 2 КТ, че когато съгласието на работодателя не е дадено, работникът или служителят, който учи в средно или във висше училище без откъсване от производството, има право на неплатен отпуск в размер по ал. 1, намален наполовина. Правото на неплатен отпуск по чл. 171, ал. 2 КТ възниква непосредствено по силата на закона.

Форми на обучение, които се осъществяват без откъсване от производството, са задочната, вечерната и дистанционната форма. Платените отпуски за обучение, регламентирани в КТ, се предоставят на лица, чието основно качество е работник или служител, а не и на студенти в редовна форма на обучение, чието основно качество е студент, и които работят през свободното си от учение време.

Учебните отпуски по чл. 169, ал. 1 от Кодекса на труда се предоставят за провеждане на обучение и полагане на изпити в съответното учебно заведение. Те се предоставят на работниците и служителите, за да могат да се подготвят и да участват в учебните занятия и да се явяват на предвидените в учебния план изпити. Имат се предвид изпитите през текущия курс на обучението. Работникът или служителят е длъжен да използва учебния отпуск само според неговото предназначение - за посещение на учебни занятия, за подготовка и явяване на изпити. Той е длъжен да удостовери това след завръщането си от отпуска, като представи документ от учебното заведение - студентска книжка, уверение и др. подобни (чл. 51, ал. 2 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските). Отпускът може да се ползва наведнъж или на части и се разрешава по искане на работника или служителя, изразено в негова писмена молба до работодателя. Към молбата трябва да бъде приложен документ от учебното заведение, който удостоверява дните на заетост с учебни занятия или изпити (чл. 51, ал. 1 от наредбата). При наличието на такъв документ работодателят е длъжен да предостави искания отпуск в определеното от работника или служителя време. Той няма право на преценка дали да предостави отпуска в исканото време, т.е. длъжен е да го предостави според нуждите на учебния процес. Тъй като учебните отпуски са със строго целево предназначение, те се разрешават за учебната година, за която се полагат. Нейното начало и край се удостоверяват от учебното заведение. Недопустимо е отлагане на неизползваните учебни отпуски за следващата учебна година, както и паричното им компенсирание. Когато учащият се е отсъствал от учебни занятия или не се е явил на изпит по неуважителни причини, ползваният отпуск се счита за неплатен (чл. 51, ал. 3 от наредбата).